

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/531

16. november 2017

Hybrid Tech AS - Faurefjellet vindkraftverk i Bjerkreim - klagesak

1. Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga 15. september 2014 Hybrid Technology AS (HybridTech) konsesjon til å bygge og drive Faurefjellet vindkraftverk i Bjerkreim kommune i Rogaland, med samlet installert effekt på inntil 60 MW. Samme dag av slo NVE søknaden fra Zephyr AS om konsesjon til Holmafjellet vindkraftverk. Søknaden fra Zephyr AS og HybridTech om samordnet nettilknytning for Holmafjellet og Faurefjellet vindkraftverk falt derfor bort. Konsesjonen til Faurefjellet vindkraftverk ble derfor gitt med forbehold om at det er mulig å finne en akseptabel nettilknytning for prosjektet. Ved NVEs vedtak av 21. desember 2015 ble det gitt konsesjon til en 132 kV tilknytningsledning fra Faurefjellet til Måkaknuten transformator. Dette vedtaket ble ikke påklaget.

Konsesjonen til Faurefjellet er påklaget av Forum for natur og friluftsliv Rogaland (heretter FNF). Fylkesmannen i Rogaland (heretter Fylkesmannen/FM) har fremmet innsigelse mot prosjektet. Klagen og innsigelsen ble oversendt HybridTech som kommenterte i brev av 10. oktober 2014 til NVE.

NVE har vurdert klagen og innsigelsen, ment fant ikke grunn for å endre vedtaket av 15. september 2014. Saken ble derfor ved brev av 28. oktober 2014 oversendt til Olje- og energidepartementet (heretter departementet) for endelig avgjørelse.

Departementet arrangerte klagebefaring i planområdet til Faurefjellet vindkraftverk, med tilhørende møte med berørte parter den 15. juni 2016. Bjerkreim kommune stilte ikke ved befaringsen.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22 24 61 71

2. Fylkesmannens innsigelse

Fylkesmannen fremmet i høringen innsigelse til Faurefjellet vindkraftverk. Innsigelsen er begrunnet i en samlet vurdering av tiltakets virkninger for viktige landskaps-, natur- og friluftsverdier. FM mener vindkraftverket vil få dominerende landskapsvirkninger. I vurderingen skriver Fylkesmannen at de to omsøkte vindkraftverkene (Holmafjellet og Faurefjellet) vil føre til at det sammenhengende kystheilandskapet blir redusert, og at dette vil føre til uavklarte virkninger for biologiske verdier. De viser samtidig til naturmangfoldloven § 10 og samlet belastning av flere vindkraftverk i regionen. Videre mener Fylkesmannen det er sannsynlig at området blir brukt fast av et ukjent antall hubroer, og mener nye registreringer viser at Faurefjellet har større verdi for fuglelivet enn det som lå til grunn da fylkesdelplanen for vindkraft i Rogaland ble laget. Hekkelokaliteter for blant annet kongeørn, havørn, vandrefalk, hubro og storlom nevnes særskilt.

NVE avholdt innsigelsesmøte i rådhuset i Bjerkreim kommune 26. august 2014. Fylkesmannen utdypet der miljøhensynene vektlagt i innsigelsene til Faurefjellet vindkraftverk og Holmafjellet vindkraftverk. Det ble presisert at de to omsøkte prosjektene trekker linjen for allerede konsesjonsgitte prosjekter i området østover, og at summen av konsesjonsgitte og omsøkte prosjekter i Bjerkreim medfører virkninger for landskap, rovfugltrekk og stedegne arter som hubro, kongeørn og havørn.

Fylkesmannen har pekt på sekundærvirkninger for kystlynghei ved at det etableres veier i områdene. Fylkesmannen har påpekt at dersom det kun skulle bli gitt konsesjon til Faurefjellet, vil virkningene av den omsøkte nettilknytningen for friluftsliv, landskap og fugl bli viktigere. Fylkesmannen understreket at begge innsigelsene (Holmafjell og Faurefjell) i stor grad er basert på den samlede belastningen av vindkraft i området, og at dette ikke kan løses med å justere de omsøkte planene for det enkelte prosjekt.

Det var enighet mellom partene om at grunnlaget for innsigelsene er av en slik karakter at det ikke finnes avbøtende tiltak som kan føre til at innsigelsene blir imøtekommet helt eller delvis. Når det gjelder virkninger for hubro (*sterkt truet*) har NVE vektlagt at arten har reirlokalisitet i nær tilknytning til det omsøkte vindkraftverket. Etter NVEs vurdering vil ikke tiltaket medføre vesentlig betydning for verken den lokale eller regionale bestanden av hubro.

Fylkesmannen har oversendt departementet oppdatert informasjon og vurderinger av tiltakets virkninger for hubro. Informasjonen er forelagt HybridTech for uttalelse. For øvrig viser FM til tidligere uttalelser i saken.

3. Klagen

FNF påklaget NVEs vedtak i brev av 6.oktober 2014. De viser til tidligere innsendte høringsuttalelser fra natur- og friluftsansjoner. FNF skriver at de er sterkt uenig i utredningsdokumentene og NVEs vurdering av områdets verdi som friluftsområde i kommunen.

FNF viser til at Faurefjellet er en av de høyeste toppene i området, og er et populært og lett tilgjengelig turmål, som er tilrettelagt med sti og merket av på nytt turkart. FNF skriver at Rogaland har overoppfyllt sine mål for vindkraft i fylket, og at de mange konsesjonene båndlegger store områder. De viser til fylkeskommunens uttalelse, og mener at flere områder i fylket er svært presset med hensyn til arealutnyttelse og behov for vern. FNF har tidligere holdt lav profil vedrørende de fleste andre prosjekter, men regionen er nå mettet. De mener området øst for E39 har svært høy verdi for landskap, naturmangfold og friluftsliv og derfor må bevares fritt for vindkraftverk.

FNF mener at de hensynene som ligger til grunn for avslaget til Holmafjellet vindkraftverk også gjør seg gjeldende for Faurefjellet. Forumet viser til områdets landskapsverdier, og hevder at turister, lokale besøkende og turgåere kommer for å oppleve disse. FNF mener vindkraftverket vil endre hele inntrykket fra nede i dalene og opp til de andre toppturmålene både i Bjerkreim og Gjesdal kommuner. Forumet mener tiltaket vil medføre visuelle virkninger fra blant annet Byrkjedalstunet som er ett av de mest besøkte turiststedene i Rogaland. De viser til andre turistattraksjoner i regionen, og mener Faurefjellet vindkraftverk vil medføre visuelle virkninger i tilknytning til turisme og reiselivsvirksomhet i området. FNF mener området er unikt med hensyn til landskap, og understreker viktigheten av å beholde området som urørt.

4. Departementets merknader

4.1. Innledning

Departementet skal i klagebehandlingen vurdere de synspunkter klagerne kommer med. Departementet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd. I vurderingen av om konsesjon etter energiloven skal opprettholdes, må fordelene og ulempene ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

4.2. Landskap

I konsekvensutredningen heter det at Faurefjell utgjør et markert høyereliggende platå (420-560 moh.) som er topografisk avgrenset fra tilgrensende områder av dalfører og lavere-liggende vann. Planområdet er delt opp i tre markante platåer, med stigende høyde fra sørøst mot nordvest. Det fremgår av fotovisualiseringene og synlighetskartet at vindturbinene vil være godt synlig fra mange steder. Topografien i influensområdet tilsier at vindkraftverket vil være godt synlig fra andre høyereliggende områder i regionen.

NVE konstaterer at planområdet i dag er lite preget av tekniske inngrep og fremstår som delvis urørt. En utbygging av vindkraftverket vil tilføre området et teknisk, moderne og industrielt landskapselement som vil endre og prege landskapskarakteren. NVE legger til grunn at vindkraftverket lokalt kan oppfattes som et stort inngrep som vil påvirke landskapsopplevelsen.

Departementet konstaterer at planområdet utgjør et markant fjellplatå med bratte fjellsider som stiger inntil 400 meter opp fra omkringliggende dalfører og gjør vindkraftverket meget godt eksponert fra store omkringliggende områder. Visuelle virkninger og endringer av landskapskarakter kjennetegner alle vindkraftverk av en viss størrelse, og er ikke i seg selv til hinder for å gi konsesjon. Landskapsvirkningene tas med i den samlede vurderingen av prosjektet, der også sumvirkninger med andre prosjekter er sentralt.

Departementet finner at planområdet er relativt kupert og med bratte partier i deler av området. Særlig den nordøstlige delen av planområdet fra Trodlanuten og Jonilknuten er avgrenset fra det øvrige planområdet av en relativ bratt vegg. Departementet legger til grunn at etableringen av Faurefjellet vindkraftverk vil kreve større terrenginngrep i form av fyllinger og skjæringer mv. enn det som normalt må forventes ved vindkraftverk for å gi adkomst og kunne etablere turbinpunkter i disse områdene.

Departementet merker seg særlig at det av detaljplankart datert 22. juni 2016 fremgår at det for å etablere et turbinpunkt på Grasfjellet (punkt 18) må anlegges en lang og krevende adkomstvei. Dette var et tema under departementets befaringsreise, der enkelte av klagepartene stilte spørsmål ved hvor store inngrep som er nødvendige for å sikre adkomst til dette punktet. Departementet forutsetter at terrenginngrepene som må foretas i forbindelse med turbinpunkter i denne delen av planområdet må begrenses ved en eventuell stadfestelse av konsesjonen til Faurefjellet vindkraftverk

4.3. Naturmangfold

I den skjønnsmessige vurderingen som foretas etter energiloven ved avgjørelsen av klagen på tillatelse til bygging og drift av vindkraftverket, vurderes miljøkonsekvensene av tiltaket i et helhetlig og langsiktig perspektiv. De samfunnsmessige fordelene, herunder hensynet til kraftforsynings sikkerheten, avveies opp mot ulempene, herunder blant annet eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet. Prinsippene i naturmangfoldloven § 7, jf. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for vedtak etter energiloven. Det vises i den sammenheng til forvaltningsmålene om naturtyper, økosystemer og arter i nml. §§ 4 og 5. Disse forvaltningsmålene iakttas ved departementets behandling av denne klagesaken.

I klagen og innsigelsen er særlig hensynet til hubro, rovfugltrekk og kystlynghei trukket frem, samt virkningen av Faurefjellet vindkraftverk sammen med andre konsesjonsgitte og planlagte vindkraftverk i regionen. Departementet vil vurdere vindkraftverkets virkninger for de aktuelle artene og naturtypene, før den samlede belastningen.

Fugletrekk

På bakgrunn av fugletellinger gjennomført i 2007, ble det under behandlingen av vindkraften i Bjerkreim, som ble avsluttet i 2012, klart at det går et høsttrekk av rovfugl på bred front gjennom den aktuelle delen av Rogaland. Konsekvensutredningen til Faurefjellet vindkraftverk trekker frem disse tellingene. I løpet av fem dager i perioden 28. september til 14. oktober 2009 ble det gjennomført tellinger av trekkende rovfugler fra et punkt i den

sørvestlige delen av planområdet til Faurefjell. For å få belyst planområdets betydning i en større sammenheng, ble det samtidig foretatt tellinger på Moi-fjellet, omlag 10 km vest-sør-vest for tellepunktet på Faurefjellet. Under fem dagers samtidige trekktegninger høsten 2009 ble det registrert 104 rovfugler fra tellepunktet i Faurefjellet og 131 rovfugler fra Moi-fjellet. Materialet fra tellingene er noe større, men alle registreringer der det ikke har vært parallelle tellinger er utelatt. Resultatene fra rovfugltellingene på høsten viste at fugletrekket er av nasjonal verdi. Faurefjellet synes ifølge fagutredere å ha en geografisk beliggenhet innenfor sektoren der det meste av høsttrekket i denne delen av landet går. Resultatene og korrigeringene som er presentert ovenfor, indikerer at frekvensen av rovfugl uansett var noe større ved tellepunktet på Moi-fjellet enn på Faurefjellet høsten 2009. Resultatene tilsier likevel at observasjonsfrekvensen av rovfugl fra tellepunktet på Faurefjellet er på noenlunde samme nivå som de planområder for vindkraftverk som ble undersøkt i 2007.

Departementet bemerker at Faurefjellet er et markert høydedrag med betydelige oppvinder langs sidene (termikk). Dette er vinder som rovfuglene ofte benytter. Turbiner som står plassert på kanten av høydedragene kan derfor utgjøre en trussel for rovfugl med de konsekvenser det kan få for streifende og trekkende rovfugler ved kollisjon med turbiner, dersom vindkraftverket bygges ut.

Departementet mener at det er en viss usikkerhet knyttet til vindturbiners virkninger for fugletrekk. Departementet konstaterer at det går et stort rovfugltrekk av nasjonal verdi på bred front over bjerkreimsområdet, inkludert Faurefjellet. Selv om det har vært fugletellinger, er det vanskelig å fastslå graden av negativ virkning for rovfugl på trekk. Rovfugler flyr imidlertid på termikk. Vindturbiner plassert på høye platåer med bratte sider vil kunne utgjøre en økt risiko for kollisjon. Departementet viser i denne sammenheng til vurderingene av konsekvenser for rovfugltrekk i vedtak om "7 vindkraftverk i Rogaland" (09/1135). Det faktiske konfliktnivået er usikkert, og det lar seg derfor ikke gjøre under konsesjonsbehandlingen å bedømme hvor store de potensielt negative virkninger vil være for rovfugl hensett til forvaltningsmålet i naturmangfoldloven. Føre-var-prinsippet må derfor tas med i den samlede vurderingen.

Hubro

Hubroen er oppført på norsk rødliste for arter 2015 som sterkt truet. Planområdet inngår i et helårs leveområde til hubro, og minst et hekketerritorium for arten er kjent fra området. Det er registrert ropende fugler over flere tiår. Territoriet er dårlig undersøkt for reirplasser. Hubroen er også hørt inne i planområdet for vindparken, men fagutredere antar at det må være de samme territorielle fuglene som er registrert like ved planområdet. Det er egnede reirområder for arten inne i planområdet, og fagutredere kan ikke utelukke at det er alternative reirplasser for territoriet her. Fagutredere kan heller ikke utelukke at ytterligere et hubroterritorium dekker den østre delen av planområdet.

Arealbruken for hubro er generelt dårlig kjent fra både planområdet og tilgrensende områder. Konsekvensutredningen angir at det er usikkert hvilken betydning utbygging av Faurefjellet vindpark vil ha for hubro. Dette har primært sammenheng med at verken

territorier, reirplasser eller artens bruk av området er kjent. Det er imidlertid kjent at det nære influensområdet huser hubro, og det er sannsynlig at arten i perioder benytter planområdet til sangpostering og næringssøk. Konsekvensutredningen peker på at kunnskapsmangel tilsier at det ikke kan gjøres sikre vurderinger av virkningene for hubro.

Fylkesmannen oversendte 22. juni 2016 departementet et oppdatert kunnskapsgrunnlag om hubro. Departementet videresendte informasjonen til tiltakshaver for uttalelse. Tiltakshaver kom med merknader i e-post av 9. august 2016.

Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget viser at det er registrert flere reirplasser for hubro i influensområdet, herunder en reirplass rett ved plangrensen. Med gjeldende skisse over turbinplasseringer, vil den registrerte reirplassen ligge mindre enn 1 kilometer fra 2-3 turbiner. Ved de registrerte reirplassene er det så langt ikke registrert hekkeforsøk, men basert på den kunnskapen som foreligger i saken om hubro, er det ikke til å se bort fra at vindkraftverket vil kunne ha negativ påvirkning på hubrobestanden i området. Utover kunnskapen om konkrete reirplasser, mener departementet at det ikke kan gjøres en sikker vurdering av eventuell påvirkning på hubro.

Departementet konstaterer at planområdet, influensområdet samt områder for øvrig i Bjerkreim, er typiske leveområder for hubro. Departementet mener derfor det må legges vekt på føre-var-prinsippet. Det kan under konsesjonsbehandlingen imidlertid ikke konstateres at en utbygging vil være i strid med forvaltningsmålene for hubro etter naturmangfoldloven. Under enhver omstendighet vil vindkraftverket kunne gi negative konsekvenser for de reirplassene som er like utenfor planområdet. En eventuell stadfestelse av konsesjonen til Faurefjell vindkraftverk, må derfor omfatte ytterligere vilkår for å sikre best mulig mot potensielle skader for hubroen i området, se punkt 7 nedenfor.

Kystlynghei og klokkesøte

Planområdet er dominert av naturtypen kystlynghei som er en truet naturtype. Vegetasjonen i planområdet er stort sett relativt ordinær, og er representativ for tilsvarende områder i distriktet for øvrig. Bortsett fra funn av klokkesøte, ble det av fagutreder ikke registrert særskilt verdifulle arter i planområdet. Klokkesøte er påvist, men kun med to eksemplarer. Dette kan ifølge konsekvensutredningen skyldes at arten knapt finnes i området, at registreringene ble gjennomført for sent på året (oktober) eller at arten har variabel forekomst fra år til år. Fagutreder mener at klokkesøte synes å ha begrenset forekomst i planområdet. Dersom antall planter ikke er betydelig større enn de to som ble registrert, vil utbyggingen neppe ha stor betydning for klokkesøte. Departementet vil påpeke at eventuelle forekomster av klokkesøte er noe det til en viss grad kan tas hensyn til i detaljplanleggingen.

Konsekvensutredningen beskriver at kystlyngheia i planområdet har vekslende plante-sammensetning, noe som har sammenheng med lokale forskjeller i fuktighet, høydeforhold, jordsmonn, terreng og beitetrykk. Gjengroingen i planområdet er relativt liten, da beitetrykket har vært stort.

Departementet konstaterer at utbyggingen av Faurefjellet vindpark vil føre til fragmentering av landskapet. Kystlyngheia fremstår i dag som relativt homogen og uten inngrep av betydning. Dette vil endres ved en eventuell utbygging av vindkraftverket. Veier og turbiner vil splitte opp det sammenhengende området, og gi noe redusert verdi i forhold til dagens situasjon. De direkte arealinngrepene er imidlertid relativt beskjedne, og anslått til under 5 prosent av arealet, noe som ligger til rette for at mye av kystlyngheien kan bevares. Virkningsomfanget vurderes av fagutredere til minst middels negativt. Departementet finner at hensynet til naturtyper og flora ikke i seg selv er til hinder for å gi konsesjon, men tas med den samlede vurderingen av prosjektet.

5. Samlet belastning

Påvirkning på et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som det er eller vil bli utsatt for. Når flere utbyggingstiltak i et område samlet kan få vesentlige virkninger, skal det konsesjonssøkte tiltakets kumulative effekter vurderes sammen med andre gjennomførte og planlagte tiltak i influensområdet. FNF og Fylkesmannen mener at den samlede belastningen etter naturmangfoldloven § 10 ikke er tilstrekkelig vurdert.

I tråd med retningslinjene for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg (*Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet 2007*), bør vindkraftutbygging konsentreres fremfor å drive spredt utbygging av mindre anlegg. De samme hensyn tilsier også at vindkraften konsentreres til områder som allerede er preget av inngrep. En konsentrert utbygging i områder med andre inngrep må likevel være forsvarlig av hensyn til naturmangfold, slik at den samlede belastningen ikke blir for stor. Mindre eller enkeltvis tiltak vil ofte hver for seg ikke ha stor betydning for den samlede belastningen på naturmangfoldet, så lenge særlige truede arter eller naturtyper ikke skades i særlig grad. Den samlede belastningen over tid må imidlertid ikke bli så stor at det ikke er mulig å opprettholde eller nå de fastsatte forvaltningsmålene for naturtyper, økosystemer og arter.

Det er planlagt en rekke vindkraftverk i de sentrale delene av Rogaland. Nærmest ligger den såkalte bjerkreimsklyngen, med Stigafjell og Måkaknuten vindkraftverk i nord og Skinnansfjellet, Gravdal og Bjerkreim vindkraftverk i sør. Fra prosjektet Stigafjellet var det planlagt vindkraftverk på høydedraget mot øst i form av Holmafjellet og Faurefjellet, med kun en dalgang mellom hvert planområde. Holmafjellet er imidlertid avslått, slik at det platået som utgjorde planområdet til Holmafjell blir liggende mellom Faurefjell og Stigafjell/Måkaknuten. Avstanden mellom prosjektene er om lag 6,5 kilometer. Nord for Måkaknuten ligger det to mindre prosjekter, Tindafjell og Skurvenuten, med en avstand på henholdsvis om lag 4 og snaut 7 kilometer. Rundt 5,5 kilometer vest for Stigafjell/Måkaknuten ligger det etablerte Høg-Jæren vindkraftverk. Øst for Faurefjellet må man inn i Vest-Agder for å finne aktuelle prosjekter som Tonstad (konsesjon) og Buheii (påklaget) i Sirdal/Kvinesdal. Avstanden hit er snaut 4 mil, og så stor at det ikke har direkte betydning for behandlingen av Faurefjellet.

Med vindkraftprosjektene i den aktuelle delen av Rogaland, konstaterer departementet at det kan trekkes en akse nord-sør fra Tindafjellet til Gravdal på om lag 23 kilometer og en akse øst-vest fra Måkaknuten til Høg-Jæren på om lag 15 kilometer, der vindkraften dominerer

landskapet. Inkluderes Faurefjellet, utvides øst-vestaksen med om lag 10 kilometer samtidig som det samlede området berørt av vindkraft utvides. Departementet tar dette som utgangspunkt for vurderingen.

Når departementet vurderer den samlede belastningen på økosystemet, tas det utgangspunkt i truede og nært truede arter og naturtyper og områder av betydning for disse. Det biologiske mangfoldet i plan- og influensområdet er overveiende representativt for distriktet. Området huser rovfugler hele året med flere rødlistede hekkefugler. Hele planområdet dekkes stort sett av naturtypen kystlynghei, med den betydning denne naturtypen har for biologisk mangfold. Kystlyngheiene vil ved en utbygging bli fragmentert gjennom veier og turbiner, og naturtypen vil dermed få redusert verdi.

Det er registrert flere hekkeplasser for sjeldne og sårbare fugler i noe avstand fra planområdet. Vandrefalk, kongeørn, hønsehauk (*nær truet*), hubro (*sterkt truet*), musvåk, og trolig havørn, har hekketerritorier som dekker hele/deler av planområdet. Reirplassene for disse artene ligger fra 500 meter til 2 kilometer fra plangrensene. Vandrefalk og hubro har kjente reirplasser tett opptil planområdet, og har vært etablert i flere tiår. Samlet sett huser influensområdet mange sjeldne og truede fugler i hekketiden.

Det påviste høsttrekket av rovfugl går på bred front og berører planområdet. Departementet kan ikke se bort fra at etablering av Faurefjellet vindkraft kan ha negative virkninger for rovfugl i form av kollisjonsfare. Betydningen av vindkraft for fugler på trekk er usikker, men planområdet har høydedrag med planlagte turbinplasseringer som utgjør et mulig konfliktpunkt for rovfugltrekket.

Departementet konstaterer at effekten av vindkraftverket på hubro og rovfugltrekk er usikker. Departementet mener derfor at føre-var-prinsippet må tas med i vektleggingen når det skal vurderes hvorvidt konsesjon skal meddeles Faurefjellet vindkraftverk, og eventuelt på hvilke vilkår.

Virkningsomfanget vurderes i konsekvensutredningen samlet sett til middels negativt for naturtyper, vegetasjon og flora. Utredningen legger spesielt vekt på at et betydelig areal med kystlynghei vil bli berørt. Kystlynghei er i god hevd, da beitetrykket i området har vært stort. Kystlynghei er en truet naturtype, og lokalitetene i planområdene er vurdert til nasjonalt viktig verdi (klasse A). Terrenginngrep ved bygging av vindturbiner, oppstillingsplasser og veier vil påvirke kystlynghei, blant annet gjennom nedbygging og fragmentering.

Departementet vil understreke betydningen av en sammenhengende, godt skjøttet forekomst av naturtypen kystlynghei i planområdet. I andre deler av Bjerkreim og kommunene rundt, der en større sammenhengende vindkraftutbygging er planlagt, er det allerede en negativ belastning på naturtypen. Departementet mener hensynet til bevaring av kystlynghei er et moment som kan tale mot ytterligere vindkraftutbygging i området, men viser samtidig til at de konkrete arealinngrepene ved etablering av vindkraftverk er relativt små, og begrenset til

rundt 5 prosent av det totale planområdet, og at etablering av veier kan lette skjøtsel av kystlyngheien.

6. Samlet vurdering

I vurderingen som skal gjøres etter energiloven § 3-1, jf. § 1-2, må fordelene veies opp mot ulempene tiltaket medfører.

Etter NVEs vurdering er planområdet for Faurefjell vindkraftverk godt egnet for vindkraftutbygging. Prosjektøkonomien er relativt god med en positiv nåverdi. Tilknytningskostnadene for vindkraftverket vil være moderate, og gir en god kapasitetsutnyttelse av eksisterende elektriske anlegg gjennom tilknytning til Bjerkreim transformatorstasjon. Vindforhold og beregnede investeringskostnader tilsier derfor at Faurefjell vindkraftverk er et prosjekt med gode økonomiske forutsetninger for bli realisert, og departementet har vektlagt dette i vurderingen av konsesjonsspørsmålet. Departementet har i den samlede vurderingen også lagt vekt på at prosjektet har tilslutning fra Bjerkreim kommune.

I vurderingen av skader og ulemper tar departementet utgangspunkt i at det i regionen allerede er planlagt omfattende utbygging av vindkraft, som påvirker naturmangfoldet, landskap og friluftsliv negativt. Departementet viser i den forbindelse til at det ved klagebehandlingen av prosjektene i bjerkreimsklynga i 2012 ble gjort en helhetlig avveining av det samlede utbyggingsomfanget i området. Faurefjellet vindkraftverk utvider området berørt av vindkraft rundt Bjerkreim, men bidrar samtidig til at vindkraftutbyggingen i regionen samles geografisk, og gir en god utnyttelse av planlagte nettanlegg i bjerkreimsklyngen. Dette er i tråd med vindkraftretningslinjenes mål om å konsentrere utbyggingen rundt større anlegg.

Hensynet til naturmangfold står sentralt i klagebehandlingen. Den samlede utbyggingen vil kunne gi negative effekter for rovfugltrekk, hubro og kystlynghei. Omfanget av konsekvensene er usikre, og departementet mener føre var betraktninger skal inngå ved vurderingen av samlet belastning ved et ytterligere prosjekt som Faurefjell vindkraftverk. Departementet kan imidlertid ikke se at føre-var betraktninger knyttet til rovfugltrekk, hubro og kystlynghei er til hinder for at konsesjon gis til Faurefjell vindkraftverk, forutsatt at det pålegges avbøtende tiltak av hensyn til hubro. Det må også være en forutsetning at tiltakshaver skal bidra i de pågående undersøkelsene av blant annet rovfugltrekk knyttet til de øvrige vindkraftverkene i Bjerkreim.

Departementet finner etter en helhetsvurdering at fordelene ved utbygging av Faurefjellet vindkraftverk overstiger de skader og ulemper utbyggingen kan medføre. Grunnlaget etter energiloven § 3-1 for å gi konsesjon er dermed tilstede.

7. Vilkår

NVEs konsesjonsvedtak omfatter de vanlige kravene til detaljplan, MTA, støy osv. Hensynet til kystlyngheien og tilhørende lokaliteter av klokkesøte må etter departementet mening vies særlig oppmerksomhet i detaljplanleggingen.

Departementet merker seg at vilkår 16 om støy inneholder en adgang til å fravike utgangspunktet om maks Lden 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk. Støy er ikke fremhevet i klagebehandlingen, men departementet finner grunn til å understreke at bruken av denne adgangen krever en særlig redegjørelse i detaljplanene, og en særlig vurdering ved godkjenningen av disse. Departementet forutsetter også at eierne av de aktuelle bygningene involveres i denne detaljplanprosessen.

Departementet har funnet det nødvendig å sette følgende tilleggsvilkår for Faurefjellet vindkraftverk:

Nytt avsnitt i vilkår 13 Detaljplan:

I detaljprosjekteringen skal det søkes å begrense terrenginngrepene ved internveiene i størst mulig grad, og særlig for området nordøst for Trodlanuten og Jonilknuten. Ved godkjenning av detaljplan kan NVE av hensyn til landskapet, ta ut turbinpunkter i dette området, dersom etableringen krever særlig store terrenginngrep.

Tillegg i vilkår 14 Miljø-, transport og anleggsplan annet ledd:

Lokaliteter av klokkesøte skal i størst mulig grad skjermes for inngrep, og merkes der det er nødvendig for å hindre ødeleggelse.

Nytt vilkår om hubro:

Hubro mv.

Plangrensen skal trekkes minst 1 kilometer fra registrerte reirplasser for hubro. Før bygging av anlegget kan starte opp, skal det gjennomføres undersøkelser i en bestemt periode for å avdekke om det er hekking. Dersom hekking påvises, må dette hensyntas i byggearbeidene. Endringer i plangrensen og tiltak for byggeperioden skal beskrives i detaljplan/MTA for vindkraftverket.

Tiltakshaver skal delta i og bidra forholdsmessig til de pågående før- og etterundersøkelsene av hubro og trekkende rovfugl som følger av konsesjonsvilkårene for til de andre vindkraftverkene i Bjerkreim.

8. Vedtak

Klagene og innsigelsen tas ikke til følge.

NVEs vedtak av 15. september 2014 om anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse til Faurefjellet vindkraftverk stadfestes med de tilleggsvilkår som fremgår av punkt 7. NVE bes utstede nye konsesjonsdokumenter.

Departementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Bjerkreim kommune
Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Fylkesmannen i Rogaland

Hybrid Tech AS